

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Рогуля О. Ю., Барковська О. Я.

Національний фармацевтичний університет, Україна

rogulyaolga@gmail.com

Стратегічне управління є ефективним інструментом забезпечення прибуткової діяльності фармацевтичних організацій в умовах невизначеності. На даний час стратегічне управління розглядається як процес розроблення та реалізації стратегії, спрямованої на досягнення поставлених цілей та показників ефективності та результативності. Фармацевтичні організації застосовують різні підходи до практичної реалізації стратегії, серед яких продуктова спеціалізація, досягнення лідерства з мінімізацією витрат, формування цільового ринку і концентрація на ньому маркетингових зусиль тощо. В цілому використання стратегічного підходу забезпечує організаціям конкурентні позиції та створює можливість адаптації до ринкових вимог, що відповідає сучасним тенденціям розвитку економіки.

З метою визначення стану стратегічного управління проведено експертне опитування керівників фармацевтичних організацій. Під час опитування досліджено чинники, які є найбільш вагомими при формуванні стратегічного управління в організаціях. Установлено, що такими чинниками є ринкова конкуренція, спрямування розвитку організації на вирішення проблем, пов'язаних господарською діяльністю, визначення пріоритетів у потребах споживачів.

За результатами дослідження доведено вагомість впровадження та реалізації принципів бізнес-моделі, яка є однією зі складових стратегії розвитку фармацевтичної організації. Доцільним є аналіз та оцінка якості процесів, які ґрунтуються на здатності системи управління адаптуватися до стратегічних змін та вимог ринку. Доведено, що чим більше уваги приділяється моніторингу реалізації стратегії, тим більша ймовірність успішності діяльності, тобто, організація має змогу вчасно діагностувати проблеми і може своєчасно скоригувати цілі та способи їх досягнення. Фармацевтичні організації повинні уникати ситуації, коли відсутня стратегія, а реально відстежується досягнення тільки фінансових показників діяльності.

Вагомим складником стратегічного управління є встановлення потенціалу фармацевтичної організації та її можливостей у вирішенні проблем розвитку і розв'язанні завдань для досягнення поставлених цілей. Як свідчать отримані результати, в якості стратегічних завдань в організаціях вирішуються такі, як ранжування цілей, формулювання проблем і постановка завдань розвитку,

передбачених місією, визначення пріоритетності чинників успіху з метою вибору провідних функцій і видів діяльності. Серед завдань, які вирішуються на основі стратегічного управління у діяльності фармацевтичної організації, найбільше експертів указали формування маркетингової стратегії на ринку окремих товарів, формулювання загальної концепції розвитку організації. Також вагомими завданнями є управління стратегічно важливими факторами діяльності на ринку, розробка загальнофірмової стратегії, виявлення перспектив фінансування капіталовкладень. Показано, що створенню умов ефективного стратегічного управління сприятиме удосконалення організації управління на рівні окремих підрозділів.

В умовах конкурентних ринків найважливішим параметром виживання для стратегічно-орієнтованої організації є напрями діяльності, які визначають орієнтири, до яких організація прагне і яких намагається досягти. Встановлено особливості, характерні для стратегічного управління у фармацевтичних організаціях, серед яких створення умов для реалізації стратегії та досягнення цілей, формування стратегічного мислення персоналу організації, швидке реагування на зміни зовнішнього середовища та прогнозування майбутніх загроз і пошук нових можливостей.

Серед проблем, які супроводжують розвиток стратегічного управління і вирішення яких є нагальним для фармацевтичних організацій, на думку експертів, найвагомішими є відсутність моделювання сценаріїв розвитку, відсутність моніторингу ефективності реалізації планів та формальний характер існуючого стратегічного плану. Також проблеми виникають внаслідок неналежного фінансування процесу стратегічного управління, недостатнього рівня кваліфікації управлінських кадрів, відсутності адаптованих до потреб організації методів та інструментів стратегічного управління, недотримання принципів гнучкості планування.

На наступному етапі дослідження визначено оптимальні стратегії в залежності від умов функціонування фармацевтичних організацій. Визначено, що якщо для діяльності організації характерним є стан кризових явищ, то найчастіше застосовують стратегію зменшення витрат або концентрацію зусиль на поточному бізнесі. В умовах стабільного положення фармацевтичні організації впроваджують технологічні та продуктові інновації. Якщо середовище характеризується умовами стійкого розвитку, то стратегія діяльності здебільшого спрямована на розширення ринку.

Таким чином, результати дослідження впровадження засад стратегічного управління демонструють доцільність моніторингу реалізації принципів та завдань, що дозволить удосконалити формування маркетингової стратегії та загальної концепції розвитку фармацевтичних організацій.